

קרבת השם -
לא באש זרה

מצוות השם -
לא רצון האדם

מות בני אהרון נדב ואביהוא במעמד חנוכת המשכן

המעמד הנשגב

כב. וַיִּשָּׂא אֶהָרֹן אֶת יָדָיו אֶל הָעָם וַיְבָרְכֵם. וַיִּקְרַד מֵעֵשֶׂת הַחֲשָׁאִת וְהֶעֱלָה וְהִשְׁלָמִים.
כג. וַיָּבֵא מֹשֶׁה וְאֶהָרֹן אֶל אֱהֱלֹ מוֹעֵד וַיִּצְאֻ וַיְבָרְכוּ אֶת הָעָם.

וַיִּרְא כְבוֹד ה' אֶל כָּל הָעָם.

כד. וַתֵּצֵא אִשׁ מִלִּפְנֵי ה' וַתֹּאבֵל עַל הַמִּזְבֵּחַ אֶת הָעֹלָה וְאֶת הַחֲלָבִים

וַיִּרְא כָּל הָעָם וַיִּרְאוּ וַיִּפְּלוּ עַל פְּנֵיהֶם.⁽¹⁾

חילול המעמד הנשגב

א. וַיִּקְחֻ בְּנֵי אֶהָרֹן נָדָב וְאֶבִּיהוּא אִישׁ מִחֶמְתּוֹ וַיִּקְּנוּ בָהֶן אִשׁ וַיְשִׁימוּ עֲלֵיהֶן

קִטְרֹת וַיִּקְרִיבוּ לִפְנֵי ה' אִשׁ זָרָה אֲשֶׁר לֹא צִוָּה אֹתָם.

ב. וַתֵּצֵא אִשׁ מִלִּפְנֵי ה' וַתֹּאבֵל אוֹתָם וַיָּמָתוּ לִפְנֵי ה'.⁽²⁾

פרשנות

וַיִּקְחֻ בְּנֵי אֶהָרֹן - "אף הם בשמחתם. כיון שראו אש חדשה עמדו להוסיף אהבה על אהבתם. (אהבת ה') ... לא נטלו עצה ממשה"⁽³⁾.

אִשׁ זָרָה - "ומה היא זרותה? שלא ציוה ה' אותם"⁽⁴⁾.

אֲשֶׁר לֹא צִוָּה אֹתָם - "שמדעתם עשו ולא בציווי"⁽⁵⁾.

"שאף על פי שבשאר ימים כתיב: וַיִּקְּנוּ בְּנֵי אֶהָרֹן הַבָּהֶן אִשׁ עַל הַמִּזְבֵּחַ⁽⁶⁾ היום לא ציוה ולא רצה משה שיביאו אש של הדיוט, לפי שהיו מצפים לירידת אש גבוה, ולא טוב היום להביא אש זרה כדי להתקדש שם שמים שידעו הכל כי אש בא מן השמים ... לפי שהיה רוצה לקדש שם שמים בירידת האש מלמעלה"⁽⁷⁾.

הם פעלו בניגוד לצו

לא תספּוּ עַל הַדְּבָר אֲשֶׁר אָנֹכִי מַצְוֶה אֹתְכֶם וְלֹא תִגְרְעוּ מִמֶּנּוּ לְשָׂמֵר אֶת מִצְוֹת ה' אֱלֹהֵיכֶם אֲשֶׁר אָנֹכִי מַצְוֶה אֹתְכֶם.⁽⁸⁾

האם נלמד הלקח מהאירוע העצוב? לא! לא כעבור זמן קצר ולא כעבור כחמש מאות שנה.

ארבע פעמים מסופר בתנ"ך על הקטרת קטורת שלא כנדרש בדיני פיטום הקטורת.⁽⁹⁾ פעמיים המקטירים שילמו בחייהם- נדב ואביהוא ומאתיים וחמישים מעדת קורח. פעם אחת - המקטיר אמנם נשאר בחיים אך הצטרע למשך שארית חייו, המלך עוזיהו. ואילו בפעם הרביעית כאשר הקטיר אהרון הכהן לא רק שלא מת אלא אף הציל את בני ישראל.

וישאל השואל: מה ומתי אסור מה ומתי מותר? והתשובה- רק צו ה' קובע.

כעבור זמן קצר לאחר נדב ואביהוא

למאתים וחמישים איש מעדת קורח אמר משה להקטיר, אך תחת

אזהרה

ו. זאת עשו קחו לְכֶם מִחֶמְתּוֹת קֶרֶחַ וְכָל עֲדָתוֹ.

ז. וַתִּנְּנוּ בָהֶן אִשׁ וַיְשִׁימוּ עֲלֵיהֶן קִטְרֹת לִפְנֵי ה' מִקֶּחַר וְקִיחָהּ הָאִישׁ אֲשֶׁר יִבְחַר ה' הוּא הַקָּדוֹשׁ.⁽¹⁰⁾

פרשנות

קבוצת המקטירים הורכבה מיהודים יראי שמים שסיכנו את חייהם כאשר מטרם היתה נעלה - להשיג אהבת ה', אך הם שילמו בחייהם.⁽¹¹⁾

"היא הקטורת החביבה מכל הקרבנות וסם המות נתן להם בתוכו שבו נשרפו נדב ואביהוא. לפיכך התרה בהם: וְהָיָה הָאִישׁ אֲשֶׁר יִבְחַר ה' הוּא הַקָּדוֹשׁ... וכי אין אנו יודעים שמי שיבחר הוא הקדוש? אלא אמר להם משה: הריני אומר לכם שלא תתחייבו, מי שיבחר בו יצא חי וכולכם אובדים".⁽¹²⁾

כעבור מחצית האלף לאחר נדב ואביהוא

מלך יהודה תמים דרך שבגאותו נכשל בקטורת למרות שהוזהר

עברו כחמש מאות שנה לאחר נדב ואביהוא ועדת קורח, והמלך עוזיהו - שצוין וַיַּעַשׂ הַיָּשָׁר בְּעֵינֵי ה' - חוזר על תרגיל הקטורת בניגוד לדין. הסיבה: וּבְהִזְקָתוֹ (התחזק בממלכתו) גָּבַהּ לְבֹו עַד לְהִשָּׁחִית וַיִּמְעַל בַּ - ה' אֱלֹהָיו וַיָּבֵא אֶל הַיִּבְל ה' לְהַקְטִיר עַל מִזְבֵּחַ הַקְּטֹרֶת.⁽¹³⁾ לא הועילו אזהרות הכהן הגדול והכהנים. המלך עוזיהו לא היה מודע למה שלימד אבי אבותיו שלמה המלך: גָּאֹנֹת אָדָם תִּשְׁפִּילֵנּוּ וְשָׁפַל רוּחַ יִתְמָךְ בְּבוֹד.⁽¹⁴⁾ המלך נצטרע בזמן ההקטרה ולכן הוסגר בבית מצורעים עד לסיום חייו.⁽¹⁵⁾

מיד לאחר עדת קורח

הקטרת קטורת להצלת עם ישראל, משה אמר לאהרון להקטיר בדבר ה'

יא. וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל אֶהֱרֹז קַח אֶת הַמִּחֻתָּה וְתֵז עָלֶיהָ אֵשׁ מִצֵּל הַמִּזְבֵּחַ וְשִׂים קְטֹרֶת וְחֹלֶךְ מִהֲרָה אֶל הַעֲדָה וְכַפֵּר עֲלֵיהֶם כִּי יָצָא הַקְּטָר מִלִּפְנֵי יְהוָה ה' הַחַל הַסַּגָּה. יב. וַיִּשָּׂא אֶהֱרֹז בְּאֲשֶׁר הִפִּיר מֹשֶׁה וַיִּבְרַץ אֶל תוֹךְ הַקֹּהֵל וְהִנֵּה הַחַל הַסַּגָּה בְּעֵם וַיִּתֵּן אֶת הַקְּטֹרֶת וַיִּכַּפֵּר עַל הָעָם. יג. וַיִּצְמַד בֵּינָם הַמַּתִּים וּבֵינָם הַחַיִּים וַתִּעַצֵּר הַמַּגֵּפָה.⁽¹⁵⁾

פרשנות

"אחז (אהרון) את המלאך והעמידו על כרחו. אמר לו המלאך: הנח לי לעשות שליחותי (להמשיך במגיפה). אמר לו (אהרון למלאך): משה צוני לעכב על ידך אמר לו: אני שלוחו של מקום ואתה שלוחו של משה. אמר לו: אין משה אומר כלום מלבו אלא מפי הגבורה... למה בקטורת? לפי שהיו ישראל מליזים (מוציאים לעז) ומרננים אחר הקטורת לומר: סם המות הוא. על ידו מתו נדב ואביהוא, על ידו נשרפו חמישים ומאתים איש. אמר הקב"ה: תראו שעוצר מגפה הוא, והחטא הוא הממית".⁽¹⁶⁾

כדברי רבותינו:

"אין ערווד (סוג של נחש או זוחל מסוכן) ממית אלא החטא ממית"⁽¹⁷⁾.

להלן הפקת לקחים מאירועי הקטרת קטורת שלא לפי ההלכה, המהווים ציון דרך רב משמעי בתולדות האמונה.

קרבת אלהים

וְאָנֹכִי קְרִיבָה אֱלֹהִים לִי טוֹב שְׂתִי בְּאֲדָנִי אֱלֹהִים מִחֹסֵי לְסַפֵּר כָּל מִלְאָכֹותֶיךָ⁽¹⁸⁾

לא רק קירבה חמרית לאלהים אינה אפשרית אלא גם קרבה רוחנית אינה אלא בגדר משל, כי אין ביכולת שום אדם להבין לא את מהות הבורא ולא את אופן הנהגתו את העולם. "שהבורא יתברך שמו אינו גוף, ולא ישיגוהו משיגי הגוף, ואין לו שום דמיון כלל".⁽¹⁹⁾ וכבר לימדונו גדולי חכמי ישראל (רש"י ורמב"ם) כי חכמתו ואמונתו של אדם מישראל נמדדים בהיותו מודע לאי יכולתו להבין את הבורא.⁽²⁰⁾ המתפלל אף לא הורשה להרבות ולהגזים בשבחי הקב"ה מעל הנקבע, שעליו נאמר: וּמְרוֹמִים עַל כָּל בְּרָכָה וּתְהִלָּה⁽²¹⁾. כה הורונו חז"ל:

חזן שירד לפני התיבה בנוכחות רבי חנינא, אמר: 'האל הגדול הגבור והנורא והאדיר והעוז והיראוי החזק והאמיץ והודאי והנכבד'. כאשר סיים אמר לו: וכי סימת את כל שבחי רבונך? למה לי כל זה? גם את שלוש מלות השבח "הגדול, הגיבור והנורא" אנו אומרים בתפילה כי משה רבינו כתבם בתורה ואנשי כנסת הגדולה התקינו אותם בתפילה. אחרת לא היינו רשאים לאמרם, ואתה הוספת כל כך!⁽²²⁾

אך אדם דמוי-אמונה מנסה להתקרב לאלהים לפי יצרי מעללי אנוש, ועל כך הוזהרנו:

י.לֹא יִמָּצֵא בְּךָ מַעֲבִיר בְּנוּ וּבָתוּ בְּאֵשׁ קִסָּם קִסְמִים מְעוֹבֵז וּמְנַחֵשׁ וּמְבַשֵּׁשׁ יֵא. וְחִבֵּר חֶבֶר וְשָׂאֵל אוֹב וְיִדְעֵנִי וְדַרְשׁ אֶל הַמֵּתִים כִּי עַל אֵלוֹ נֹאמַר:

יב. בִּי תוֹעֵבֶת ה' בָּל עֲשֵׂה אֱלֹהִים יֵשׁ רַק בְּדֶרֶךְ אַחַת:

יג. תָּמִים תִּהְיֶה עִם ה' אֱלֹהֶיךָ⁽²³⁾

אך גם מאמינים תמימי דרך ההולכים בדרך ה' שנפשם חשקה בנבואה, לא בהכרח זוכים לכך. כי אל לו לאדם לצפות שכל בקשה, גם זו שמטרתה קדושה וטהרה, תתקבל. ברוך בן נריה - שהיה יד ימינו של ירמיהו הנביא וציפה להיות נביא לא זכה לכך.

ב. בַּה אָמַר ה' אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל עֲלֶיךָ בְּרוּךְ:

ג. אָמַרְתָּ אוֹי בָּא לִי! בִּי יָסַף ה' יָגוֹז עַל מִכָּאֲבִי. יִגְעִתִּי בְּאַנְחָתִי וּמְנוּחָה לֹא מָצָאתִי. ה. וְאַתָּה תִּבְקֹשׁ לָךְ גְּדִלוֹת? אֵל תִּבְקֹשׁ!⁽²⁴⁾

גילוי שכינה לגדולי המאמינים לא לווה בפאר והדר נוצץ ובטקסים. אברהם אבינו- הנביא הראשון⁽²⁵⁾ -צעד ופילס לו דרך אמונה במדבר הקיום הפראי כשהושלך לכבשן האש⁽²⁶⁾ ונחשב בבית הסוהר למשך עשר שנים.⁽²⁷⁾ ליעקב אבינו מתגלה הקב"ה בחלום הסולם בבית אל כשהוא לן במלון של 'כל הכוכבים' תחת כיפת השמים.⁽²⁸⁾ למשה רבינו מתגלה הקב"ה ליד הסנה, שיחים קוצניים, במעמד עדר כבשים.⁽²⁹⁾ לאלהו הנביא מתגלה הקב"ה במערה, לא ברוח סערה מפרק הרים ומשבר סלעים, לא ברעש ולא באש אלא בקול דממה דקה.⁽³⁰⁾

אך בכל עידן ועידן סוטה חלק מעם ישראל מדרכה של תורה, דרכה של אמונה תמימה, דרכה של הלכה והולך בנתיבות עקלקלות. ממתיש מחכמי ישראל הסוברים שעיוות האמונה תחילתה כבר לאחר מתן תורה.

"והענין שכבר היו בימי משה כתות בישראל שהיו להוטים אחר אהבת ה', אבל לא ע"י גבולים שהגבילה תורה... שזה היה עיקר החטא של מאתים חמישים אנשים (מעדת קורח) שהיו צדיקים גמורים, וחטאו בנפשותם במה שמסרו עצמם למיתה ע"י תשוקה קדושה זו להשיג אהבת ה'. אף על פי שהיא להשיג אהבת ה' בקדושה, מכל מקום אם היא לא בדרך שעלה על רצונו יתברך אינו אלא דרך יצר הרע להטעות ולהתעות דעת גדולי ישראל בזו התשוקה. ואמר להם משה: טעם לדבר ותהיו כולכם ביראה אחת ובעצה אחת לשרת לפני המקום. אם תשימו דעתכם לדרך התורה תלכו הכל בדרך אחת ובעצה אחת, שאין כן אם נבקש אהבת ה' שלא בדרך התורה ותהיה תורת כל אחד בידו ויהיו אגודות אגודות בעבודת הוא נגד רצון ה' וכבודו יתברך".⁽³¹⁾

על המאמין הכנה לשנן, ולחזור לשנן לעצמו ולאחרים, כי קרבת אלהים מושגת רק בעבודת הבורא לשם שמים ולא בגין שום מניע תועלת.

כה לימד גדול הפוסקים וההוגים - רמב"ם
"שאינן הכבוד לעצמן של מצות אלא למי שצוה בהן ברוך הוא. והצילנו מלמשש בחושך. וערך אותנו נר ליישר המעקשים ואור להורות נתיבות היושר. וכן הוא אומר: בַּר לְבַגְלֵי דְבַרְכָּךְ וְאֹר לְנִתְיָבְתֵי.^{(32) (33)}

המסקנה לגבי כל המצוות

הַתְּהִלָּךְ לְפָנַי וְהִיָּה תָמִים⁽³⁴⁾ נצטוו אברהם אבינו. ואנו בניו נצטוינו: תָּמִים תִּהְיֶה עִם ה' אֱלֹהֶיךָ.⁽³⁵⁾ על ישום התמימות לימד גדול הפרשנים - רש"י:
"התהלך עמו (עם ה') בתמימות. ותצפה לו (לה). ולא תחקור אחר העתידות אלא כל מה שיבוא עליך קבל בתמימות. ואז תהיה עמו (עם ה') ולחלקו"⁽³⁶⁾

להתהלך בתמימות אין פרושה אמונה ברעיונות מופשטים גרידא. איך עובד אדם מאמין את הקב"ה? האם כרצון איש ואישה? האם כרצון קבוצה זו או אחרת? או בכל דרך אחרת? האם משתנית הדרך בדור זה או אחר או בחלק עולם זה או אחר? התשובה חד משמעית: אמונה בקב"ה הינה הליכה בדרך שתחילתה בגילוי שכינה בהר סיני והמשכה - דרכה של תורה עד סוף כל הדורות. "משה קיבל תורה מסיני ומסרה".⁽³⁷⁾ רק לפי מסר ההלכה והוא - עשיה המעוגנת בצווים מהקב"ה - עשה ולא תעשה. בתורה יש הרבה - צו אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. דַּבֵּר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. והרבה מאד - וְעָשִׂיתָ. תַּעֲשֶׂה. במעמד הר סיני, בעשרת הדברות, נצטוינו אחד עשרה פעמים "לא". אמונה משמעה קבלת עול מלכות שמים המתבטאת בקיום מדוקדק של מצות ולימוד תורה לשם שמים, לא לשם סיפוק דחפים נפשיים גם אם מקורם אמוני. כל מסר אחר שלא נצטוינו עליו ישירות, או שלא נגזר ממסר זה כמקובל בעולמה של הלכה - גם אם הוא מושתת על רצון טוב - במקרה הטוב - פסול, במקרים רבים עלול להוליך לעבודה זרה.

כה ניסח זאת חכם הלכה והוגה דעות בן העידן שלנו:
"גלי הנשמה שלנו הולכים ושוטפים. הננו חפצים מעצמנו ומהעולם שלמות כזאת שאין המציאות המוגבלת יכולה ליתן לנו. ומתוך כך הננו מוצאים עצמנו שרויים בצרה גדולה, שדאבונה יכול להעביר אותנו על דעתנו ועל דעת קוננו".⁽³⁸⁾

כך תיארו גדולי ישראל (רש"י ורבי יוסף קארו) את המאמין האמיתי:
בתפילה- הכנעה⁽³⁹⁾ בכל מגזרי החיים- יתגבר⁽⁴⁰⁾ ושומה על האדם המאמין להתגבר
על הרבה מאד יצרים ותאות.

ההלכה מנתבת אורח חיים של הפרט ושל הכלל בכל תחום ותחום בפרטי פרטים.
בהקמת המשכן- לא רק בני ישראל פועלים לפי צו השם אלא גם משה רבינו, גדול
הנביאים, מתפקד רק לפי צו השם. התורה מפרטת עשיות שונות במשכן בפרטי
פרטים לפי צו ה'. סקירת המשכן וכליו מפורטת בפרטי פרטים שמונה פעמים(כימי
ברית מילה) - בפרשיות תרומה תצוה ויקהל פקודי - ללמדנו שגם בפרטים ובפרטי
הפרטים יש לעבוד את השם רק כמצותו. מצוות אינן מוצר או שרות המעוצבים
ומותאים לטעם ולתועלת הצרכן המאמין ושומר המצוות.

אמנם מלכתחילה בקיום כל מצוה יש לכוון,⁽⁴¹⁾ אך יסוד היסודות של אמונה תמימה
בקב"ה הינם מעשים בלוי כוונה. על כוונה בלבד ללא מעשים, אמר גדול משוררי
ציון ומגדולי ההוגים- רבי יהודה הלוי: "כונתך רצויה, אבל מעשך אינו רצוי"⁽⁴²⁾.

עבודת הבורא אינה התלהבות רגעית, התלהמות, אקסטזה, התפרצות בלתי מרוסנת,
זינוק חפוז מן הארצי והחילוני אל המקודש והשמימי. לא נהירה פזיזה אחר קסמים
ומקסמים. לא פיתויים חיצוניים מושכי לב בורקים ומבהיקים בשלל צבעים ורעש
מתוזמר, כמקובל בעולם האלילי ובעולם הסופר מודרני. בעולם האמונה, בעולמה
של תורה גם על קידוש השם אין אדם מוסר נפשו לפי הבנתו.⁽⁴³⁾

א. אֲשֶׁר־י תְּמַיְמִי דְּרַךְ הַהֲלָכִים פְּתוּרַת ה'

ב. אֲשֶׁר־י נִצְרִי עֲדָתוֹ פְּכָל לֵב יִדְרֹשׁוּהוּ

ג. אֵת לֹא פִּעְלוּ עוֹלָה בְּדַרְכָּיו הָלְכוּ

ל. דְּרַךְ אֱמוּנָה בְּחַרְתִּי מִשְׁפָּטֶיךָ שׁוֹרְתִי⁽⁴⁴⁾

ו. בַּל הִנְשָׁמָה תִּהְיֶה הַלְלוּנָה⁽⁴⁵⁾

מקורות והערות

1. ויקרא ט. כב. - כד. 2. ויקרא י. א-ב. 3. תורת כהנים פרשת שמיני. מכילתא דמילואים. 4. 'אור החיים' על ויקרא י. א. 5. אבן עזרא על ויקרא י. א. 6. ויקרא א. ז. 7. רשב"ם על ויקרא י. א. 8. דברים ד. ב.
9. מסכת כריתות פרק א. משנה א. ודף ו. א-ב. 10. במדבר טז. ו-ז. 11. לפי רבי נפתלי צבי יהודה ברלין המכונה 'הנציב מולוז'ין' בפרושו 'העמק דבר' על ויקרא ט. ה. 12. רש"י על במדבר טז. ו. 13. דברי הימים ב כו. ד. טז. - כא. 14. משלי כט. כג. 15. במדבר יז. יא. - יג. 16. רש"י על במדבר יז. יג. לפי מכילתא פרשת בשלח 'ויסע' 17. מסכת ברכות לג. א. 18. תהילים ע"ג כ"ח 19. עיקר ג' מ- י"ג עיקרי האמונה של הרמב"ם. לפי הניסוח בסידורים נוסח אשכנזים
20. עיין היטב: רש"י במסכת יבמות מט. ב. בקטע "נסתכלו באספקלריא שאינה מאירה". "ומשה נסתכל באספקלריא המאירה **וידע שלא ראהו בפניו**" רמב"ם מורה נבוכים חלק א. פרק יט. 21. נחמיה ט. ה.
22. תמצית ממסכת ברכות לג. ב. 23. דברים יח. י-יג. 24. ירמיה מה. ב. ג. ה. 25. בראשית כ. ז.
26. מדרש תנחומא פרשת לך לך ב. 27. מסכת בבא בתרא צא. א. רש"י בקטע "נחבש". המלך נמרוד חבשו או אביו תרח חבשו כי איבד את פסליו. 28. בראשית כח. י-יז. 29. שמות ג. א-ו.
30. מלכים א יט. ט. - יד. 31. נפתלי צבי יהודה ברלין המכונה הנציב מולוז'ין בפרושו 'העמק דבר' על ויקרא ט. ה. 32. תהילים קיט. קה. 33. רמב"ם משנה תורה. ספר קדושה. הלכות שחיטה יד. טז.
34. בראשית יז. א. 35. דברים יח. יג. 36. רש"י על דברים יח. יג. ראה ספרי פרשת שופטים פיסקא ל.
37. הפתיחה של מסכת אבות 38. הרב אברהם יצחק הכהן קוק. סדר תפילה עם פרוש 'עולת ראייה'. מאמר מבוא "עניני תפילה - התפילה המתמדת של הנשמה" 39. רש"י על מסכת ברכות פרק ה. משנה א.
40. המלה הראשונה בשלחן ערוך 41. שלחן ערוך אורח חיים סימן ס. ד. 42. רבי יהודה הלוי ספר הכוזרי מאמר הפתיחה.
43. רמב"ם יד החזקה הלכות יסודי התורה פרק ה. הלכה ד. 44. תהלים קיט. א. ב. ג. ל. 45. תהילים קן. ו.

תודה

לך השם יתברך

שזיכיתני לטבול במי דעת הקדושה והטהרה ולכתוב חיבור זה על קיום מצוות ולימוד תורה לשם שמים. לנאות ולבאר דברי תורת אמת שנתת לנו, כי בחסדך חיי עולם נטעת בתוכינו.

לך ה'

הגדלה והגבורה והתפארת והנצח וההוד כי כל בשמים ובארץ⁽¹⁾

הצדקה ולנו בשת הפנים⁽²⁾

במה אקדם ה' אבך לאלהי מרום!!⁽³⁾

מי אנכי ה' אלהים ומי ביתי כי הבאתני עד הלם!!⁽⁴⁾

וזאת תורת האדם ה' אלהים!!⁽⁴⁾

לא בכה ידי עשיתי ולא בחכמתי כי נבונותי⁽⁵⁾ כי

אם:

חסדי ה' כי לא תמנו כי לא בלו רחמיו. חדשים

לבקרים רבה אמונתך⁽⁶⁾.

אדון עולם! בראת את הכל לכבודך ככתוב:

כל הנקרא בשמי ולכבודי בראתיו יצרתיו אף עשיתיו.⁽⁷⁾

1. דברי הימים א. כט. יא. 2. דניאל ט. ז. 3. מיכה ו. ו. 4. שמואל ב. ז. יח-יט. 5. בעקבות ישעיה י. ג. 6. איכה ג. כב. 7. ישעיה מג. ז. סיום מסכת אבות

עריכה זו אינה אלא מעשה הדיוט. אם לא זכיתי לכוון

היטב - ה' הטוב יכפר בעדי כי כוונתי לטובה.

"שגיאות מי יביץ מנסתרות נקני". (תהילים יט. ג.)

אנא ה'! שהר לבי לעבדך באמת.

קוראת יקר/ה!

נא לצלם ולהעביר ליהודים/ות אחרים/ות לשם לימוד.

תודה!

העורך: צבי ויסמן. לקראת פסח תשס"ה לקראת הגאולה השלמה.

סמטת אילון 7 רמת גן 52315